

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 44030

гр. София, 08.12.2023 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 35 СЪСТАВ, в закрито заседание на осми декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Калина В. Станчева

като разглежда докладваното от Калина В. Станчева Гражданско дело № 20231110121972 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 248 ГПК.

Подадена е нарочна молба от процесуалния представител на ищеца в производството – адв. Д. М., осъществяващ правна защита и съдействие при условията на чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗА – безплатна правна помощ, с която се иска изменение на Решение № 16410 от 12.10.2023 г., постановено по гр. д. № 21972/2023 г. по описа на СРС, 35 състав, в частта, с която ответникът „Би Енд Джи Кредит“ ООД е осъдено на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, вр. чл. 38 ЗА да заплати на адв. Д. М. сумата от 400 лева, представляваща разноски за адвокатско възнаграждение за оказана безплатна правна помощ на ищеца в хода на настоящото производство, като се претендира присъждане на още 80 лева – дължим данък върху адвокатския хонорар с оглед ангажираните по делото доказателства. Молителят сочи, че по делото са ангажирани доказателства за регистрация по ДДС, а именно справка за регистрация по ДДС, актуална към датата на откритото съдебно заседание. Навежда, че това обстоятелство следва да бъде съобразено от съда при разпределяне отговорността за разноски за адвокатско възнаграждение. Моли съда да постанови определение, с което да измени първоинстанционното съдебно решение в частта за разноски, като присъди допълни 80 лева в негова полза, представляващи начислен ДДС върху присъдените 400 лева за адвокатски хонорар.

В предоставения по чл. 248, ал. 2 ГПК срок насрещната страна не е взела отношение по молбата.

Съдът, след като взе предвид доводите на страните и материалите по делото, намира следното:

Молбата по чл. 248 ГПК от адв. Д. М. е допустима – подадена е от процесуално легитимирано лице в срока съгласно процесуалния закон, като на л. 35 от делото е представен и списък за разноски по чл. 80 ГПК, съгласно изискването, разписано в т. 9 от ТР № 6 от 06.11.2013 г. по т.д. № 6/2012 г. по описа на ОСГТК на ВКС.

Разгледана по същество, молбата е неоснователна.

Съображенията за това са следните:

Правото да се претендират разноски е регламентирано в чл. 81, вр. с чл. 78 ГПК и безспорно съставлява имуществено субективно право, с което всяка от страните в производството потенциално разполага. С окончателния съдебен акт съдът следва да се произнесе и по сторените разноски.

Дискусионен момент по делото представлява законосъобразността на начисляването на данък добавена стойност върху доставената от адв. М. услуга - правна помощ и съдействие на ищеца, в хипотеза, когато тази помощ е безплатна такава по смисъла на чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗА от ЗА. По мнение на настоящия съдебен състав ДДС не следва да се начислява върху адвокатското възнаграждение, в случаите, когато последното е реализирано в резултат на оказана безплатна правна помощ, при аргументи, както следва.

Съгласно новелата на чл. 2 ЗДДС с данък върху добавената стойност се облага всяка възмездна облагаема доставка на стока или услуга, всяко възмездно вътреобщностно придобиване с място на изпълнение на територията на страната, извършено от регистрирано по този закон лице или от лице, за което е възникнало задължение за регистрация, всяко възмездно вътреобщностно придобиване на нови превозни средства с място на изпълнение на територията на страната, всяко възмездно вътреобщностно придобиване с място на изпълнение на територията на страната на акцизни стоки, когато получателят е данъчно задължено лице или данъчно незадължено юридическо лице, което не е регистрирано по този закон, както и вносът на стоки. Видно от законовата уредба, безвъзмездните доставки на стоки и услуги не се облагат с данък добавена стойност.

Правната помощ, която адвокат или адвокат от Европейския съюз може да оказва на лица, които имат право на издръжка, на материално затруднени лица или на роднини, близки или на друг юрист, е безплатна. По смисъла на чл. 9, ал. 1 вр. чл. 8 ЗДДС тя представлява безвъзмездна доставка на услуга. Безвъзмездните доставки на услуги не подлежат на облагане с данък върху добавената стойност - арг. чл. 2, т. 1 ЗДДС, чл. 2 пар. 1, б. "в" от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 година относно общата система на данъка върху добавената стойност.

Тази услуга не може да се счете за възмездна на основание чл. 38, ал. 2 ЗА по съображения, че възмездяването става впоследствие - с акта на съда, с който насрещната страна, при наличие на предвидените в нормата предпоставки, бива осъдена да заплати адвокатско възнаграждение на оказалия безплатната правна помощ адвокат. Съгласно чл. 25, ал. 2 ЗДДС данъчното събитие възниква на датата, на която услугата е извършена. Последващи този момент действия не могат да имат значение за възникване на данъчно задължение. Постановяването на съдебен акт, с който насрещната страна е осъдена да заплати възнаграждение за оказана безплатна правна помощ, не съставлява облагаема стока или услуга по смисъла на ЗДДС. Правоотношението, по което безплатната правна помощ е оказана, и това, създадено със съдебния акт, са между различни страни и с различно съдържание. По първото за адвоката, оказал правната помощ, не възниква право да получи възнаграждение, а второто е между адвоката и насрещната страна, по което адвокатът има само права, но не и задължения. Съдържанието на създаденото със съдебния акт правоотношение се изчерпва със задължението на оказалия безплатната помощ адвокат да бъде платена определена парична сума от насрещната страна. Съдът не е нито данъчнозадължено лице по смисъла на чл. 3 ЗДДС, което да издаде фактура и да начисли ДДС по нея, нито е страна по правоотношението, възникнало от постановения от него осъдителен акт. Затова той не може да начислява ДДС върху дължимото за оказаната безплатна правна помощ адвокатско възнаграждение без това да е изрично предвидено в закона. Нито ЗДДС обаче, нито ЗА въвеждат такава изрична нормативна уредба, която да се отклонява от общите правила за облагане с данък върху добавената стойност.

За пълнота на изложението следва да се посочи още, че не следва нещо различно от

разпоредбата на пар. 2а ДР НМРАВ. Разпоредбата няма отношение към дължимия данък върху добавената стойност при осъществяване на безвъзмездна доставка на услуга, каквато е безплатната правна помощ по чл. 38, ал. 1 ЗА. Тя урежда начисляването на ДДС върху възнагражденията на регистрираните по ЗДДС адвокати и го определя като неразделна част от дължимото от клиента адвокатско възнаграждение, но не установява задължение за начисляване на ДДС при оказана безплатна правна помощ. Такова съдържание разпоредбата не би и могла да има, защото няма законова делегация, която да овластява Висшия адвокатски съвет да регламентира данъчни правоотношения (така прието и в Определение № 917 от 02.05.2023 г. по гр.д. № 20238003101323 по описа за 2023 година на 4-то г.о. на ВКС).

Ето защо и съдът счита, че следва да остави без уважение молбата на адв. М. по чл. 248 от ГПК поради нейната неоснователност.

Воден от горното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ молба вх. № 321123 от 10.11.2023 г. (дата на пощенско клеймо 23.10.2023 г.) по чл. 248 от ГПК от адв. Д. М. за изменение на Решение № 16410 от 12.10.2023 г., постановено по гр. д. № 21972/2023 г. по описа на СРС, 35 състав, в частта на разноските.

Определението може да се обжалва пред Софийски градски съд в 2 – седмичен срок от връчването му.

Съдия при Софийски районен съд: _____